

PÄÄKIRJOITUS: MAAILMAMME ON KIELESSÄ

Outi Fingerroos

Kulttuurintutkimus-lehti on kuluneen vuoden aikana herätellyt tutkijoita keskustelemaan tieteellisestä kirjoittamisesta. Mukana ajatusten vaihdossa on ollut niin tieteellisiä kirjoittajia kuin tietokirjailijoita ja kustannusalan ihmisiä. Itsekin osallistuin kyseiseen keskusteluun lyhyellä puheenvuorolla, jossa totesin, että valitettava piirre tiedejulkaisemisen saralla on välinpitämättömyys suomen kieltä ja itsensä kehittämistä kohtaan. ”Ilman harjoitusta harvasta tulee keskinkertaista taitavampi kynäilijä.” (Fingerroos 2007.)

Mitä enemmän kielen kanssa joutuu tekemään töitä, sitä haastavammaksi välineeksi se todellakin muuttuu. Jokaisen meistä on välillä vaikea löytää ajatuksillemme napakoita kielellisiä vastineita, eikä puron lailla solisevia lauseita tahdo tavalliselta tahmakäpäälältä syntyä. Jo yhden artikkelin mittakaavassa kielellistä mietittävää on todella paljon. Ei siis ihme, että *Eloreen* tarjottu käsikirjoitus on harvoin valmis ja toimituskunta antaa kirjoittajalle palautetta välillä kolme, neljäkin kertaa. Itse asiassa lehdessä käydään jatkuvaa keskustelua julkaisemiemme tekstien kielestä ja ymmärrettävyydestä; rakentava ja kirjoittajalle hyödyllinen palaute nimittäin vaatii kokeneeltakin tekijältä usean tunnin työpanoksen.

Koska lehdellämme on kolme julkaisukieltä, uskallamme edellyttää suomen kieleltä täsmällisyyttä. Sivistyssanojen ja abstraktien ilmaisujen viljely on taitolaji, ja tekstin vaivalloisuus kielii usein enemmän kirjoittajan epävarmuudesta kuin teoreettisesta ajattelukyvyystä tai kielellisestä taituruudesta. Käytännössä toimituskuntamme päätyönä onkin lehteemme tarjottujen käsikirjoitusten ”kokonaiskoreografian” ja-lostaminen. *Eloren* kirjoitusohjeita on myös muokattu vuosia, jotta kirjoittajien olisi helpompi edetä työssään. Hyvä teksti on lehtemme mittapuussa helppo lukea.

Ludwig Wittgenstein totesi aikanaan, että oman kieleni rajat ovat maailmani rajat. Yliopistokoulutus antaa tutkijalle peruskoulutuksen eli eväät meitä ympäröivän maailman havainnoimiseen ja rajaamiseen. Parhaimmillaan yliopisto myös avaa tutkijalle väylän tiedon valtateille. Sen sijaan koulutuksemme ei takaa hyvää ja pysyvää kielitaitoa, vaikka se on tutkijan ammattitaidon perusta. Meillä suutarin lapsilla ei siis ole kenkiä jalassa, jos emme etsi maailmamme rajoja taukoamatta.

ELOREN NUMERO 2/2007

Tämän syksyn *Eloresta* muotoutui yllättäen ja kiinnostavalla tavalla antropologinen kokonaisuus, sillä neljä asiantuntija-arvioinnin läpikäynyttä artikkelia käsittelevät kulttuurisia merkitysrakenteita antropologiseen kenttätyöhön pohjaten. Yhtäältä merkitysrakenteita tarkastellaan vieraan kulttuurin näkökulmasta, sillä Pirjo Kristiina Virtanen kirjoittaa amazonilaisten nuorten kulttuurisista traditioista, Inka Juslin hanti- ja mansinaisten tansseista ja Tea Virtanen Kamerunin mborojen pyhiinvaelluskertomuksista. Yhtäältä antropologi voi löytää erilaisuuden rakentamista omastakin kulttuuristaan, kuten Riitta Hännisen artikkeli lumilautailijoista ja vapauden merkitysrakenteista osoittaa. Erityisiä näistä antropologisista artikkeleista tekee se, että peräsimme toimitusvaiheessa naapuritieteenalan edustajilta tietoa ”kenttätyön fenomenologiasta” (ks. Honko 1997). Kirjoittajat ovatkin paneutuneet keruutilanteiden yksityiskohtiin ja taustoihin sekä tiedon rakennusaineisiin.

Oivan lisän artikkeleissa käytäville pohdinnoille tarjoavat kaksi katsausartikkelia, joissa keskitytään tutkijuuteen ja ymmärrykseen liittyviin kysymyksiin. Liisa-Maria Nitovuoren katsausartikkeli rakentaa tieteen- ja taiteenteon välille väitöskirjan kantavaa siltaa; Kai Åberg puolestaan paneutuu romanilaulutapaan romanikulttuurin sisäisen ymmärryksen kautta. Ajankohtaistoimitus on onnistunut kokoamaan hienon kokonaisuuden tapahtumista meillä ja maailmalla, ja kirja-arvioissa on jälleen kattava katsaus siitä, mitä me kulttuurien tutkijat olemme kirjoittaneet. Kiitänkin kaikkia kirjoittajiamme ja toimittajiamme työmyyränä häärimisestä.

Eloren kevään teemanumeron 1/2008 aihe on ”Ikäkaudet”. Numeroa toimittavat Outi Fingerroos, Tuija Hovi, Merja Leppälähti ja Helena Saarikoski. Avoin kirjoituskutsu julkaistiin kansantieto-listalla ja parilla humanistisen alan postituslistalla. Valituille kirjoittajille on jo lähetetty kutsu. Syksyn numerossa 2/2008 ei ole teemaa. Lehtemme julkaisukielet ovat suomi, ruotsi ja englanti, joten otamme mielellämme vastaan käsikirjoituksia kaikilla näillä kielillä.

KIRJALLISUUS

FINGERROOS, OUTI 2007: Tutkimustulosten esittäminen ei ole vain itseisarvo. – *Kulttuurintutkimus* 24(1).

HONKO, LAURI 1997, Pakenevan tekstin metsästys. – Viljanen, Anna Maria & Lahti, Minna (toim.), *Kaukaa haettua. Kirjoituksia antropologisesta kenttätyöstä*. Helsinki: Suomen Antropologinen Seura.

Filosofian tohtori Outi Fingerroos on Suomen Akatemian tutkijatohtori ja etnologian yliassistentti Jyväskylän yliopiston historian ja etnologian laitoksessa.